

Александар
ВУЧЕВСКИ

ДРУГАТА СТРАНА НА ИЗВЕШТАЈОТ

Слика прва: Центарот на Скопје, мал парк околу зградите. Ѓубре насекаде. На тревата кеси со отпадоци, фрлени од околните згради. Местото повеќе личи на депонија отколку на парк.

Слика втора: Кејот на реката Вардар. По реката пловат пластични шишиња. Школка од стар автомобил среде речното корито, па како да има мал остров во водата. Од реката се шири непријатна миризба од отпадните води кои непречистени се исфрлаат во Вардар.

Слика трета: Улица. Од едната страна, покрај патот се забележуваат некакви чудни ридови. Се забележува дека тоа се купишта градежен шут натрупан покрај патот. Новосоздадени географски структури. Човечка интервенција во просторот.

Овие слики ги забележав во нашиот град за само десеттина минути пешачење. Сигурен сум дека секој жител на Скопје се соочува со вакви и со слични глетки. Тие толку се одомаќинети кај нас што веќе ги сметаме за вообичаени. Мене лично не ми е чудно кога насекаде гледам расфрлено ѓубре. Ваква апатија ги зафатила повеќето кои ги познавам.

Во текот на последниве петнаесеттина години се случија какви-веќе-не работи, така што ова со екологијата некако падна многу ниско на нашата листа на приоритети. Се решаваа други "поважни" проблеми. Важни беа реформите и економијата, се зборуваа за интеграции. Колку од "важните" проекти се реализираа гледаме и сами. А за тоа време ѓубрето се трупало околу нас. Терајки висока политика заборавивме на основните секојдневни проблеми.

Во текстов нема да се занимаваме со еколошката свест и со нејзиното подигнување. Тоа е работа на Министерството за екологија, кое не знам што всушност работи. Исто така, со тоа би можеле да се позанимаваат и стотиците невладини еколошки организации кои, исто така, до сега не сум видел дека работат нешто за што, на крајот на краиштата, и се

основани. И последно, еколошката свест би требало да ја "наметне" судскиот систем, ако има време меѓу две реформи. Како? Прашајте некој прво-одделенец. Сега ќе се задржам на екологијата, но од друг аспект.

Пред еден месец во јавноста вис-тинска бура предизвика Нацрт-извештајот на Комисијата за надворешни работи на Европскиот парламент. Извеш-

**ДО КОГА
ДРУГИТЕ ЌЕ НИ
ГО КАЖУВААТ
ОНА ШТО И САМИ
ГО ЗНАЕМЕ?!
ГО ЗНАЕМЕ, НО
НЕ ПРАВИМЕ
НИШТО ЗА ДА ГО
ПРОМЕНИМЕ. НА
НАША ШТЕТА, СЕ
РАЗБИРА!**

тајот, составен од холандскиот европарламентарек, Ерик Мејер, беше насловен како Извештај за напредокот на БЈРМ во 2006 година. Со ваквите и со слични извештаи секојдневно се соочуваме. Европа со лупа го набљудува нашето "влечкање" кон неа. Секој наш потег темелно се гледа и се анализира во Брисел. Како што веќе се пишуваа, главните точки на извештајот се однесуваа на политичкиот дијалог, на реформите во судството, на даноците. Но, на изненадување на сите нас, на мошне

важно место во агендата се најдоа и повеќе точки посветени на зачувувањето на околината. Имено, составувачот на извештајот, освен критиките упатени до Владата во врска со застојот во реформите и политичкиот дијалог, упатува и остри забелешки кон нашиот општ однос кон екологијата. Коментирани со училишен речник, кога на крајот од учебната година Македонија го доби сведителството (извештајот), сите ние добивме слаби оценки (слаби но преодни), додека поведението (екологијата) ни беше незадоволително. Не е новина дека многу тешко ни оди со имплементирањето на европските стандарди во сите области. Но, по секојдневното бомбардирање со висока политика спомнувањето на оваа "неважна" тема ни дојде како голем шок и изненадување, за кое реално не бевме подготвени.

Во извештајот јасно пишува дека сме многу назад со европските стандарди на менаџирање со животната средина. Наведено е дека Република Македонија нема долгорочна стратегија за справување со отпадот, дека не можеме да излеземе на крај со дивите депонии, дека сè уште немаме услови за складирање на т.н. опасен отпад. Мејер, исто така, нè прекоруваше и за исфрлањето на непречистените отпадни води кои завршуваат во нашите реки и езера и за уште многу други слични работи.

Што може да се напише по сè ова?! Дали требаше други да ни пишуваат извештаи за она што го гледаме околу нас со години?! Го гледаме и не преземаме ништо. Секој странец кој ќе дојде да ја посети Македонија, прашан како му се допаѓа овде, искрено одговара дека имаме прекрасна земја, но... И токму со тоа "но" си ја "расипуваме петката". Странците, без исклучок, ќе го забележат нашиот однос кон животната средина. Доаѓајќи од држави во кои екологијата се поистоветува со патриотизмот, ним им е чудно и невообичаено тоа што го гледаат. Но, не треба да ги менуваме работите поради странците, туку единствено за нас самите.